तस्मादत्रैवस्थितोऽपिविगतविक्लवः अव्याकुलःसन् सुहृदाआत्मनासारथिरूपयाबुध्यैव आत्मानंतमसःसंसारादुद्धरिष्यामि अनेकरंध्रंनानागर्भवासरूपमेतत् व्यसनंदुःखंयथामेमाभविष्यत् नभविष्यति तथा कात्रतवसाधनसामग्रीतत्राह उपसादितौहृदयंप्रापितौविष्णोःपादौयेनमयासः ॥२१॥ दशमासाःपरिच्छेदकायस्येतिप्रसूतिपूर्वक्षणोपलक्षणम् ऋषिर्जीवः सद्यः तत्क्षणमेव अवाचीनमबाङ्मुखंसूतिहेतुर्मारुतः क्षिपतिनुदति ॥ २२ ॥ अवसृष्टः अधःक्षिप्तःसन् ॥ २३ ॥ रोरूयतिरोरूयते ॥ २४ ॥ परस्यछंदमभिप्रायमविदुषाअनभिप्रेतंस्तन्यार्थंरोदनेउदरव्यथांप्रक

तस्मादहंविगतविक्लवउद्धरिष्यआत्मानमाशुतमसःसुहृदात्मनैव ॥ भूयोयथाव्यसनमेतदनेकरंध्रंमामेभविष्यदुपसादितविष्णुपादः॥ २१ ॥ कपिलउवाच एवंकृतमतिर्गर्भेदशमास्यःस्तुवन्नृषिः॥ सद्यःक्षिपत्यवाचीनंप्रसूत्यैसूतिमारुतः॥ २२ ॥ तेनावसृष्टःसहसाकृत्वावाक्शिरआतुरः॥ विनिष्क्रामतिकृच्छ्रेणनिरुच्छ्वासोहतस्मृतिः ॥ २३ ॥ पतितोभुव्यसृङ्मूत्रेविष्ठाभूरिवचेष्टते॥ रोरूयतिगतेज्ञानेविपरीतांगतिंगतः॥ ॥ २४ ॥ परछंदंनविदुषापुष्यमाणोजनेनसः॥ अनभिप्रेतमापन्नःप्रत्याख्यातुमनीश्वरः॥ २५ ॥ शायितोऽशुचिपर्यंकेजंतुस्वेदजदूषिते॥ नेशःकंडूयनेंऽगानामासनोत्थानचेष्टने॥ २६ ॥ तुदंत्यामत्वचंदंशामशकामत्कुणादयः॥ रुदंतंविगतज्ञानंकृमयःकृमिकंयथा॥ इत्येवंशैशवंभुक्त्वादुःखंपौगंडमेवच ॥ २७ ॥ अलब्धाभीप्सितोज्ञानादिद्धमन्युःशुचार्पितः॥ सहदेहेनमानेनवर्धमानेनमन्युना॥करोतिविग्रहंकामीकामिष्वंतायचात्मनः॥ २८ ॥ भूतैःपंचभिरारब्धेदेहेदेह्यबुधोऽसकृत्॥ अहंममेत्यसद्ग्राहःकरोतिकुमतिर्मतिम्॥२९

ल्प्यनिंबरसपानम् उदरव्यथयारोदनेस्तनपानमित्यादि ॥ २५ ॥ आसनोत्थानचेष्टनेचानीशःसन्रोरूयतिइत्यनुषंगः ॥ २६ ॥ आमाकोमलात्वक्यस्यतंविगतंगर्भेजातंज्ञानंयस्य शैशवंपंचवर्षाणि ततःपौगंडंयौवनादर्वाक्तत्रचाध्ययनादिदुःखम् ॥ २७ ॥ यौवनदुःखमाह सार्धैस्त्रिभिः अलब्धाभीप्सितत्वेनशुचार्पितः व्याप्तः अज्ञानादिद्धोदीप्तोमन्युर्यस्यसः देहेनसहैववर्धमानेनाभिमानेनमन्युनाचविग्रहंविरोधंकरोति आत्मनोऽतायनाशाय ॥ २८ ॥ अज्ञानंप्रपंचयति भूतैरारब्धेदेहेअसतिदेहादावाग्रहोयस्य असदाग्रहोऽहंममेतिमतिंकरोति ॥ २९ ॥